

2. Бирюков А. В. Инклюзивное развитие как ответ на вызов глобализации по-американски. Левиафан: Материалы международной конференции по вопросам многополярности. Вып. 3. «Геополитика многополярного мира» / Под. ред. А. Г. Дугина. Москва: Евразийское Движение, 2012. С. 50–58. URL: <https://www.geopolitica.ru/magazine/vypusk-3-materialy-mezhdunarodnoy-nauchnoy-konferenciigeopolitika-mnogopolyarnogo-mira> (дата обращения: 09.11.2021).

3. Уніят А. В., Юзвін З. І. Концепція інклюзивної економіки в контексті сучасного сталого розвитку країн. Ефективна економіка. 2019. № 2. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6905> (дата звернення: 09.11.2021).

МАЦУКА В.М.,

к.е.н., доцент,

Маріупольський державний університет

ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Структурним базисом проведення діагностики туристично-рекреаційного потенціалу певного регіону виступає визначена низка показників, що характеризують складові потенціалу, за якими може проводитися оцінка. Визначена система окремих показників, має вирішувати завдання, які сприяють підвищенню ефективності використання туристично-рекреаційного потенціалу, плануванню подальшого розвитку сфери туризму й рекреації, прийняттю управлінських рішень щодо доцільності подальшого використання регіону з туристично-рекреаційною метою. При визначенні механізмів діагностики діючих потенційних туристичних об'єктів або ресурсів регіону потрібно, насамперед, з'ясувати враховувати, хто є замовником такого дослідження та вирішення яких завдань маєтсья на меті. В результаті проведених досліджень вважаємо, що основний перелік ініціаторів та завдань щодо оцінки туристично-рекреаційного потенціалу регіону можна звести до наступного (табл. 1).

Таблиця 1

Завдання оцінки туристично-рекреаційного потенціалу регіону

<i>Ініціатори</i>	<i>Завдання оцінки</i>
Державні органи влади	<ul style="list-style-type: none"> – Продуктивне використання регіону – Забезпечення сталого розвитку туристичної галузі – Розробка перспективної стратегії розвитку туризму в Україні з метою підвищення туристичного іміджу країни
Регіональні органи влади, місцеве самоврядування	<ul style="list-style-type: none"> – Збільшення туристичного потоку – Активізація підприємницької та господарської діяльності – Збільшення податкових надходжень до місцевого бюджету – Розробка плану заходів для регіону
Інвестори	<ul style="list-style-type: none"> – Вибір об'єктів інвестування – Будівництво і реконструкція готелів та інших об'єктів туристичної інфраструктури – Діяльність туристичних агентів та операторів
Власники ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> – Визначення перспектив використання у туристичній галузі – Формування окремого туристичного продукту – Обсяг та якість послуг – Економічна ефективність діяльності
Туристичні оператори	<ul style="list-style-type: none"> – Розробка, просування, і реалізація нового туристичного продукту; – Складання маршрутів та перспективних програм обслуговування – Розвиток туристичної логістики – Розвиток інфраструктури
Громада	<ul style="list-style-type: none"> – Визначення соціально-економічної ефективності діяльності – Визначення інвестиційної привабливості регіону – Антропогенний вплив на природне середовище

Джерело: [1, с. 36]

Вирішення даних завдань можливо за допомогою системи показників, яка: відображає внутрішній взаємозв'язок показників, які характеризують процес формування туристичної привабливості регіону; охоплює усі аспекти туристичної діяльності, тобто всебічно характеризує

процес підвищення туристичної привабливості регіону; послідовно переводє одні показники в інші; зводє сукупність окремих показників в декілька узагальнюючих показників або інтегральний показник.

Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону вимагає системи показників, що характеризують його складові компоненти. За методикою розрахунку обсягів туристичної діяльності встановлено такі показники статистики туризму в Україні [2, с.51]: кількість іноземних (в'їзних) відвідувачів: кількість іноземних (в'їзних) туристів; кількість внутрішніх туристів; кількість суб'єктів галузі туризму; обсяг туристського споживання; обсяг послуг, наданих підприємствами сфери туризму. Найважливішими показниками, за даними ЮНВТО, є [3, с.35, с.42]: кількість прибуттів; тривалість перебування туриста в країні; витрати туристів, пов'язані з подорожжю; доходи від туризму.

Досліджуючи існуючу практику статистичної звітності визначемо показники, які характеризують складові туристичної привабливості регіону: географічне розташування, матеріально-технічна база туризму, маркетингова політика, навколишнє середовище, загальний імідж регіону.

Так, до показників оцінки ресурсної складової туристично-рекреаційного потенціалу регіону, можна віднести наступні (табл. 2).

Таблиця 2

Показники оцінки складової туристичної привабливості регіону

<i>Складові туристичної привабливості регіону</i>	<i>Показники оцінки</i>
Природні туристичні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – Потенціал природних ресурсів за категоріями у межах регіону – Освоєність природних туристичних ресурсів – Рекреаційна місткість у межах певного регіону
Антропогенні туристичні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – Сконцентрованість у межах регіону культурно-історичних пам'яток – Необхідний час для огляду цінностей, щоб порівняти різні регіони за перспективами історико-культурного потенціалу для туризму
Матеріально-технічна база туризму	<ul style="list-style-type: none"> – Забезпеченість регіону засобами розміщення для різних категорій туристів – Кількість ліжко-місць у засобах розміщення туристів – Завантаженість засобів розміщення туристів – Прибуток у розрахунку на одне місце у засобах розміщення туристів – Кількість працівників у засобах розміщення туристів у розрахунку на одну тисячу наданих ліжко-діб – Середня площа засобів розміщення туристів у розрахунку на одне місце
Маркетингова політика	<ul style="list-style-type: none"> – Ціни за послуги туристичних підприємств – Витрати на рекламу
Якість довкілля	<ul style="list-style-type: none"> – Показник навантаження, який характеризує розмір антропогенного, техногенного та природного навантаження на компоненти, довкілля (видобуток природних ресурсів; аварійне забруднення довкілля; викиди шкідливих речовин у атмосферу тощо) – Показники стану довкілля, що характеризують кількісні та якісні зміни навколишнього середовища, а також стану здоров'я населення – Показники реагування суспільства на зміну навколишнього природного середовища (показники відновлення ґрунту, лісовідновлення, витрати на охорону довкілля тощо) – Запаси природних ресурсів, чисельність населених пунктів та динаміка
Загальний імідж регіону	<ul style="list-style-type: none"> – Зростання кількості об'єктів підприємництва – Кількість економічно активного населення – Доходи на душу населення – Кількість скоєних злочинів

Джерело: [4]

Узагальнення результатів дослідження методик оцінки системи показників туристичної привабливості регіону дозволяє стверджувати, що не існує єдиної методики визначення комплексного показника. Існують лише методики оцінки окремих її складових, а також рекомендації зі статистики туризму.

Таким чином, оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу регіону - важливий інструментарій управління розвитком туристичної сфери в країні, контролю за соціальними, екологічними та економічними наслідками туристичної діяльності. Очевидно, що належна система моніторингу та діагностики сприяє розробці стратегічних програм розвитку туризму, ефективному використанню наявних туристичних ресурсів, залученню інвестицій у регіональний розвиток галузі.

Список використаних джерел:

1. Моїсєєва Н.І. Методичні підходи щодо оцінки ресурсного потенціалу регіональної сфери туризму. Економіка та держава. 2019. № 36. с.34-38. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2019/8.pdf (дата звернення: 02.11.2021).
2. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності. Наказ Державної туристичної адміністрації України та Державного комітету статистики України від 12.11.2003 р. №142/394. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1128-03> (дата звернення: 02.11.2021).
3. Александрова А.Ю. Международный туризм. М: Аспект пресс, 2001. 463 с.
4. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території. Монографія. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 176 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/muzychenko.htm (дата звернення: 02.11.2021).

ПАПАЗОВА В.Г.,

учениця 8 класу,
КЗ Загальної середньої освіти
I-III ступенів ім. В.В.Балабана

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Пріоритетним завданням більшості країн світу є формування або підвищення рівня конкурентоспроможної національної економіки як основи для забезпечення сталого розвитку держави та підвищення добробуту націй.

Конкурентоспроможність є важливим фактором подальшого розвитку і нашої держави, оскільки саме конкурентоспроможність характеризує ступінь розвитку суспільства, а підвищення конкурентоспроможності сприяє підвищенню життєвого рівня громадян країни.

Актуальність дослідження теми полягає в тому, що в економіці України визріла ціла низка гострих проблем, які ще більше підсилюється економічною кризою, знижуються соціальні стандарти. Однією з найважливіших проблем є низька конкурентоспроможність вітчизняної продукції.

Сучасний етап розвитку економіки України та показники її соціально - економічного стану свідчать про неефективність використання економічного потенціалу України. На світових ринках за Україною закріплюється стратегічно не вигідна товарна структура експорту, хоча Україна має потужний науковий потенціал.

Найважливішу конкурентну перевагу України складає її величезний людський капітал, який характеризується високим рівнем професійної та вищої освіти, що є важливою конкурентною перевагою нашої країни, оскільки наявність висококваліфікованих кадрів може гарантувати успіх у сучасному світі та бути передумовою формування конкурентоспроможної економіки.

Незважаючи на великі потенційні можливості, конкурентний статус України залишається невисоким [1,3,6]. Для досягнення рівня конкурентоспроможності економіки України необхідно найближчим часом внести відповідні зміни до чинного законодавства для стимулювання технологічного оновлення виробництва та впровадження інновацій, зокрема до Податкового кодексу України шляхом введення інноваційних пільг, що в майбутньому дозволить підвищити економічний рівень держави та покращити життєвий рівень населення.

Основними перспективами подальшого підвищення конкурентоспроможності економіки України у реальному секторі економіки можуть забезпечити реформи у вищій освіті, збільшення фінансування наукових розробок на впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій за рахунок бюджетів усіх рівнів, створення технопарків, технополісів, кластерів, інноваційного розвитку економіки, створення умови для подальшого прискореного розвитку венчурного підприємництва.

Для підвищення конкурентоспроможності економіки України вважається за доцільне, перш за все, розробити стратегію конкурентної економіки України, яка б базувалася на наступних заходах: поєднанні монетарної стабільності з економічним зростанням; переходу до стимулюючої функції державних фінансів; розбудові механізмів довгострокового кредитування; заохоченні інноваційних процесів; формуванні ефективної інституційної структури економіки; детінізації економіки. [2].

Протягом наступних кількох років потрібно сконцентрувати зусилля на розвитку більш динамічних та ефективних секторів економіки, насамперед високотехнологічних, розвитку